

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ БЛАГ ЯК ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

GENERAL CHARACTERISTICS OF INTANGIBLE GOODS AS OBJECTS OF CIVIL RIGHTS

Максимів Л.М., аспірант кафедри цивільного права

Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

У статті надано загальнотеоретичну характеристику нематеріальних благ як об'єктів цивільних прав в Україні. Розглянуто наукові підходи до поняття нематеріальних благ у широкому та вузькому розумінні. Доведено, що у чинному законодавстві України відсутнє визначення поняття власне нематеріальних благ, а закріплено тільки їх перелік. Зокрема, йде мова про главу 15 Цивільного кодексу України «Нематеріальні блага».

Проаналізувавши думки вчених зазначено, що у юридичній літературі існують різні підходи до розуміння сутності нематеріальних благ та немайнових благ у контексті їх співвідношення з об'єктами особистих немайнових правовідносин. Одні дослідники вважають словосполучення «нематеріальні блага» та «немайнові блага» як синонімічні, а інші дослідники так не вважають. З огляду на наукові дослідження та законодавче регулювання вважаємо, що під нематеріальними благами варто розуміти блага, які є об'єктами цивільних прав, що не мають матеріальної форми, мають певну майнову цінність, охороняються законодавством та можуть відчуватись, у визначених законом випадках.

Як нематеріальне благо більш детально розглянуто об'єкти права інтелектуальної власності, інформацію, особисті немайнові блага та віртуальні активи. Зазначено, що об'єкти права інтелектуальної власності можуть бути з уречевленим чи з неуречевленим характером, з економічним або з неекономічним змістом. Об'єкти з економічним змістом можуть бути використані для отримання прибутку, а об'єкти без економічного змісту мають важливе значення для культурного розвитку суспільства. Така ж характеристика притаманна й для інформації, як об'єкта цивільних прав. Окрім того, інформація може бути закріплена на матеріальних носіях та існувати в цифровому середовищі.

Щодо цифрового контенту досліджено аргументи віднесення вказаного об'єкта до об'єктів права інтелектуальної власності та інформації. У ході аналізу наукових думок зроблено висновок, що під цифровим контентом слід розуміти певний тип інформації, який може бути збережений, оброблений, переданий та відтворений за допомогою електронних пристроїв та мереж. Окрім того, вважаємо за доцільне закріпити цифровий контент, як об'єкт цивільних прав, у Цивільному кодексі України та прийняти Закон України «Про цифровий контент та цифрові послуги».

Особисті немайнові блага, як нематеріальні блага, є об'єктами цивільних прав, що нерозривно пов'язані з особою, проте частина з них можуть мати економічний зміст.

Віртуальні активи, як нематеріальне блага, не закріплені у Цивільному кодексі України, однак набув чинності Закон України «Про віртуальні активи». Віртуальні активи можуть посвідчувати майнові права, є оборотоздатними, не можуть використовуватись як засіб платежу на території України та не можуть бути поміняні на майно або послуги.

Ключові слова: об'єкти цивільних прав, нематеріальні блага, немайнові блага, особисті немайнові блага, інформація, об'єкти права інтелектуальної власності, цифровий контент, віртуальні активи.

The article provides a general theoretical description of intangible assets as objects of civil rights in Ukraine. Scientific approaches to the concept of intangible goods in a broad and narrow sense are considered. It has been proven that the current legislation of Ukraine does not define the concept of immaterial goods, but only their list is established. In particular, we are talking about Article 15 of the Civil Code of Ukraine "Intangible goods".

Having analyzed the opinions of scientists, it is noted that in the legal literature there are different approaches to understanding the essence of intangible goods and non-property goods in the context of their relationship with the objects of personal non-property legal relations. Some researchers consider the words "intangible goods" and "non-property goods" to be synonymous, while other researchers do not. In view of scientific research and legislative regulation, we believe that intangible goods should be understood as goods that are objects of civil rights, that do not have a material form, have a certain property value, are protected by legislation and can be alienated in cases defined by the Law.

Objects of intellectual property rights, information, personal non-property goods and virtual assets are considered in more detail as intangible goods. It is noted that objects of intellectual property rights can be tangible or intangible, with economic or non-economic content. Objects with an economic meaning can be used for profit, and objects without an economic meaning are important for the cultural development of society. The same characteristic is inherent in information as an object of civil rights. In addition, information can be fixed on physical media and exist in a digital environment.

With respect to digital content, the arguments for classifying the specified object as objects of intellectual property and information rights have been investigated. During the analysis of scientific opinions, it was concluded that digital content should be understood as a certain type of information that can be stored, processed, transmitted and reproduced using electronic devices and networks. In addition, we consider it expedient to enshrine digital content as an object of civil rights in the Civil Code of Ukraine and adopt the Law of Ukraine "On Digital Content and Digital Services".

Personal non-property goods, as intangible goods, are objects of civil rights that are inextricably linked to a person, but some of them may have an economic meaning.

Virtual assets, as intangible assets, are not enshrined in the Civil Code of Ukraine, however, the Law of Ukraine "On Virtual Assets" has entered into force. Virtual assets can certify property rights, are negotiable, cannot be used as a means of payment on the territory of Ukraine, and cannot be exchanged for property or services.

Key words: objects of civil rights, intangible goods, non-property goods, personal non-property goods, information, objects of intellectual property rights, digital content, virtual assets.

За останні роки в суспільстві відбуваються значні зміни, пов'язані з розвитком інформаційних технологій, що спричинило появу нових нематеріальних благ, зокрема й віднесення віртуальних активів до нематеріальних благ. Нематеріальні блага стали важливою складовою економіки і правової системи країн. Вони охоплюють різні сфери життєдіяльності людей і є основою інноваційного розвитку.

Однак законодавство про нематеріальні блага є складним і потребує постійного доопрацювання та вдосконалення. Метою даної наукової статті є аналіз правового регулювання нематеріальних благ в Україні та країнах Європейського Союзу.

Для аналізу правового регулювання визначимо поняття нематеріальні блага у законодавстві та на доктринальному рівні.

У законодавстві України термін «нематеріальні блага» вживається у багатьох галузях права, зокрема у законах про авторське право та суміжні права, про охорону культурної спадщини, про інтелектуальну власність, про забезпечення прав споживачів тощо.

С. О. Сліпченко розглядає нематеріальні блага у широкому та вузькому розумінні. Саме такий підхід застосовано й на законодавчому рівні в Україні. У теорії цивільного права в широкому розумінні під нематеріальними благами розуміють усі ті об'єкти, які не мають фізичної субстанції. Зокрема, до таких відносять не тільки результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформацію, особисті немайнові блага, а й послуги, майнові права як об'єкти цивільних прав, бездокументарні цінні папери, безготівкові гроші тощо. У вузькому розумінні термін «нематеріальні блага» використовується як спеціальний тільки для позначення об'єктів, перерахованих у главі 15 ЦК України, а саме: об'єктів права інтелектуальної власності, інформації, особистих немайнових благ [6].

Разом з цим Цивільний кодекс України містить главу 15 «Нематеріальні блага», де законодавець визначає перелік нематеріальних благ. Це, зокрема, результати інтелектуальної, творчої діяльності та інші об'єкти права інтелектуальної власності, що створюють цивільні права та обов'язки (стаття 199), інформація, яка може бути збережена на матеріальних носіях або відображена в електронному вигляді (стаття 200), особисті немайнові блага, які охороняються цивільним законодавством, а саме: здоров'я, життя; честь, гідність і ділова репутація; ім'я (найменування); авторство; свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, а також інші блага, які охороняються цивільним законодавством (стаття 201) [1]. Як бачимо з наведеного вище, законодавець закріплює перелік нематеріальних благ, однак не дає визначення поняттю власне нематеріальні блага.

Що стосується доктринальних підходів, то думки авторів з цього приводу різняться. Зокрема, автори Н. В. Коробцова, Ю. М. Юркевич, А. О. Дутко під нематеріальними благами розуміють цінності, свободи, які є невіддільні від особи, не можуть існувати у відриві від суб'єкта без його згоди, не мають економічного змісту. Н. В. Коробцова також вважає, що нематеріальні блага є безстроковими [7; 8].

Н. О. Давидова відносить нематеріальні блага до духовної сфери та вважає, що нематеріальним благам притаманні наступні ознаки: неможливість речового втілення блага; відсутність майнового змісту; неможливість фінансово оцінити певне блага [9].

З наведеного випливає, що у юридичній літературі одні дослідники до немайнових благ відносять об'єкти особистих немайнових правовідносин, використовуючи щодо них словосполучення «нематеріальні блага» та «немайнові блага» як синонімічні, а інші дослідники так не вважають.

С. О. Сліпченко доводить, що ці поняття не є синонімічними, оскільки думка авторів, які отожднюють ці поняття базується на економічному критерії, тобто неможливість оцінити дані блага у грошовому еквіваленті, однак не враховується природа цих благ, наявність чи відсутність у них фізичної форми. Також автор здійснює свою класифікацію благ на «нематеріальні, але майнові блага» та «нематеріальні, але немайнові блага», де під першими розуміється блага, які не мають фізичної форми, однак можуть бути оцінені в грошовому еквіваленті, а до другої категорії відносять блага, які не є предметом матеріального світу та не можуть мати грошово-вартісну оцінку [6].

Як бачимо з наведеної вище інформації через невизначеність на законодавчому рівні поняття «нематеріальні блага» думки науковців з приводу цього поняття також різняться. Окрім того, враховуючи розширення кола нематеріальних благ, а саме у зв'язку з прийняттям Закону України «Про віртуальні активи» від 17.02.2022 року,

законодавець відносить до нематеріальних благ ще й віртуальні активи.

Ми під нематеріальними благами розуміємо блага, які є об'єктами цивільних прав, не мають матеріальної форми, існують часто у цифровій формі, але можуть мати певну цінність, охороняються законодавством та в визначених законом випадках можуть відчужуватись.

Оскільки раніше у юридичній літературі під нематеріальними благами розуміли блага, що не мають економічного змісту, пропонуємо здійснити аналіз нематеріальних благ на основі даного нами визначення, зокрема наявності чи відсутності економічного змісту у цих об'єктів.

Як було зазначено нами вище, перелік нематеріальних благ закріплено в Цивільному кодексі України. Для більш детального аналізу розглянемо окремо кожен з об'єктів цивільних прав, що законодавець відносить до нематеріальних благ, зокрема об'єкти права інтелектуальної власності як нематеріальне блага, інформацію як нематеріальне блага, особисті немайнові блага як нематеріальні блага та віртуальні активи як нематеріальні блага.

Як слушно підмітив І. Є. Якубівський у своїй праці, що основою для повноцінного існування та розвитку як самої людини, так і суспільства загалом є результати інтелектуальної діяльності в літературній, художній, науковій, технічній та інших сферах, які є нематеріальні за своєю природою [10].

У свою чергу на законодавчому рівні під інтелектуальною власністю розуміють право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений Цивільним кодексом України та іншим законом. Разом з цим у статті 420 ЦК України визначено перелік об'єктів, що належить до об'єктів права інтелектуальної власності [1]. Проаналізувавши об'єкти права інтелектуальної власності, можемо сказати, що об'єкти права інтелектуальної власності можуть бути з уречевленим чи з неуречевленим характером, а також з економічним або з неекономічним змістом.

У зв'язку з цим варто здійснити таку класифікацію об'єктів права інтелектуальної власності за наявністю економічного змісту.

Об'єкти права інтелектуальної власності, які мають економічний зміст: комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, програми організацій мовлення; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компонування напівпровідникових виробів; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні тасмніці.

Об'єкти права інтелектуальної власності, які не мають економічного змісту: літературні та художні твори; наукові відкриття; раціоналізаторські пропозиції.

Отже, можна зробити висновок, що об'єкти права інтелектуальної власності поділяються на ті, які мають економічний зміст, та ті, які не мають економічного змісту. Об'єкти з економічним змістом можуть бути використані для отримання прибутку, у той же час, як об'єкти без економічного змісту мають важливе значення для культурного розвитку суспільства.

Разом з цим важливим складником розвитку суспільства, особливо в культурній сфері, є інформація. Відповідно до ст. 177 Цивільного кодексу України інформація є одним з об'єктів цивільних прав. Інформацію, як об'єкт цивільного права, розглядають у таких проявах: як особисте немайнове блага в комплексі благ, наведених у ст. 201 та Книзі другій ЦК України; як результат інтелектуальної діяльності, тобто як об'єкт виключно прав, урегульованих у ст. 199 ЦК України; як інформаційний продукт, ресурс, документ, тобто об'єкт, який може бути інформаційним товаром і предметом будь-яких правочинів, з урахуванням особливостей та специфіки його як особливого об'єкта [11; 12].

Законодавче визначення інформації міститься в ст. 1 Закону України «Про інформацію», де під інформацією розуміються будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях чи відображені в електронному вигляді [2].

У юридичній літературі інформація, як об'єкт цивільних правовідносин, є нематеріальним благом, яке існує в об'єктивній формі у вигляді відомостей про суб'єкта цивільних правовідносин, його діяльність і пов'язані з ним процеси або відображає характеристику й властивості певного об'єкта [11]. Що стосується правової природи інформації, то інформація є подільною, рухомою категорією, в окремих випадках інформація може мати економічний зміст, тобто приносити її володільцю дохід. В залежності від виду інформації щодо порядку доступу розрізняють відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом. Відповідно, відкрита інформація може бути оборотоздатною, тобто може передаватися іншим учасникам цивільно-правових відносин на підставі договору. Для укладення договору щодо інформації вона повинна мати уречевлений характер.

Ми поділяємо думку Ю. Заїки та В. Скрипник, які зазначають, що правовий режим окремих видів інформації визначається спеціальними актами цивільного законодавства, що враховують її особливості та визначають співвідношення публічних і приватних інтересів під час її пошуку, збирання, зберігання, переробки, поширення й використання в різних сферах суспільного життя [11].

Також інформація може бути закріплена на матеріальних носіях, або може існувати в цифровому середовищі.

Що стосується цифрового середовища, то у нас з'являється новий об'єкт цивільних прав, так званий цифровий контент. У доктрині цивільного права немає одностайної думки щодо поняття цифрового контенту. Частина науковців розглядає цифровий контент як інформацію. В. Мілаш визначає цифровий контент інформацією, що втілена у спеціальну форму та розміщена у спеціальному джерелі [13]. Такий ж підхід використаний у законодавстві Європейського Союзу у Директиві Європейського Парламенту і Ради про деякі аспекти, що стосуються договорів постачання цифрового контенту та цифрових послуг від 20.05.2019 р. № 2019/770, згідно якої цифровим контентом виступають дані, що генеруються та поставляються у цифровій формі [14].

Деякі науковці вважають, що більшість цифрових благ створюється інтелектуальною, творчою діяльністю людини, а тому розглядають цифровий контент як об'єкт інтелектуальної власності. Зокрема, Л. Саванець та Г. Стахира у своїй праці зазначають, що сформований європейським законодавцем та доктриною прикладовий каталог об'єктів, що виступають цифровим контентом, дозволяє стверджувати, що здебільшого цифровий контент виступатиме цифровим записом нематеріального блага у вигляді твору (аудіо-, відеозапису), що охороняється законодавством у сфері авторського права [15].

Н. Ю. Філатова-Білоус вважає, що правова природа цифрового контенту, як об'єкта права інтелектуальної власності, є складною, що, на думку авторки, проявляється у двох аспектах: в аспекті можливості вільного обороту цифрового контенту після його придбання з дозволу праволодільця (так звана проблема вичерпання прав), а також в аспекті правової природи договорів щодо надання права на використання цифрового контенту [16].

У свою чергу ми під цифровим контентом розуміємо певний тип інформації, який може бути збережений, оброблений, переданий та відтворений за допомогою електронних пристроїв та мереж. Також ми відносимо цифровий контент до нематеріальних благ, оскільки він підходить під наведені нами вище характеристики, зокрема не має матеріальної форми, існує у цифровому середовищі, може мати економічний зміст.

Далі пропонуємо розглянути цифровий контент з позиції законодавця. Аналізуючи законодавчі напрацювання у сфері цифрового контенту, можемо сказати, що на сьогодні нормативна база щодо цифрового контенту є на етапі розробки та впровадження. Так, зокрема визначення поняття цифровий контент закріплено у Законі України «Про платіжні послуги» від 30.06.2021 р. № 1591-IX, де під цифровим контентом розуміють товари чи послуги, що створюються і постачаються (надаються) виключно в електронному вигляді, споживаються з використанням технічних (цифрових, електронних) пристроїв та не передбачають використання або споживання фізичних товарів чи послуг.

Разом з цим є проєкт Закону «Про цифровий контент та цифрові послуги» від 27.01.2022 р., у якому закріплені порядок надання цифрового контенту або цифрової послуги, окреслено правові наслідки порушення договору про надання цифрового контенту або цифрової послуги. Даним законопроєктом запропоновано внести зміни й до статті 177 Цивільного кодексу України на предмет внесення до кола об'єктів цивільних прав цифрового контенту, а також внести зміни до Закону України «Про платіжні послуги», а власне замінити визначення цифрового контенту на те, яке міститься в законопроєкті, тобто цифровий контент – це будь-яка інформація, у тому числі відомості та дані в цифровій формі, незалежно від того, чи є вони об'єктами права інтелектуальної власності [5; 4].

Отже, цифровий контент є відносно новим об'єктом цивільних прав, який потребує закріплення у Цивільному кодексі України. Позитивним кроком щодо регулювання даних правовідносин є проєкт Закону України «Про цифровий контент та цифрові послуги». Що стосується доктринальних підходів, то через правову невизначеність даного поняття думки науковців у цій сфері різняться.

Розглянемо особисті немайнові блага як нематеріальні блага. Нормативного визначення «особисті немайнові блага» у законодавстві немає, однак дані блага закріплені та охороняються Конституцією України. Цивільний кодекс України визначає неповний перелік немайнових благ статтею 201 – це здоров'я, життя, честь, гідність і ділова репутація, ім'я (найменування), авторство, свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, а також інші блага, які охороняються цивільним законодавством. Разом з цим у книзі 2 Цивільного кодексу України здійснено класифікацію особистих немайнових прав.

У юридичній літературі більшість науковців під особистими немайновими благами розуміють блага, що позбавлені майнового змісту, нерозривно пов'язані із суб'єктом цивільного права, тобто не можуть існувати у відриві від конкретної особи, визнані суспільством, а тому охороняються цивільним законодавством [17].

Проаналізувавши наукові підходи щодо немайнових благ, ми прийшли до висновку, що особисті немайнові блага нерозривно пов'язані з особою, мають особистий характер, однак частина немайнових благ можуть мати економічний зміст.

Розглянемо віртуальні активи як нематеріальне блага. Віртуальні активи, як нематеріальне блага, не закріплені у Цивільному кодексі України, однак було прийнято Закон України «Про віртуальні активи», у якому законодавець під віртуальними активами розуміє нематеріальне блага, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі [3].

Ці активи можуть посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав. Віртуальні активи є об'єктом цивільних прав і система забезпечення їх оборотоздатності є гарантією їх існування та обігу. Однак вони не можуть бути використані як засіб платежу на території України та не можуть бути поміняні на майно або послуги. Також законодавець розрізняє забезпечені та не забезпечені віртуальні активи. Отже, на сьогодні

позитивним кроком є прийняття Закону України «Про віртуальні активи», який прийнятий з метою регулювання правовідносин щодо нового об'єкта нематеріальних благ.

Таким чином, приходимо до висновку, що поняття «нематеріальні блага» не є визначено на законодавчому рівні, що приводить до різного тлумачення даного поняття на доктринальному рівні. Ми під нематеріальними благами

розуміємо блага, які є об'єктами цивільних прав, не мають матеріальної форми, існують часто у цифровій формі, але можуть мати певну цінність, охороняються законодавством та у визначених законом випадках можуть відчувуватись. Також з'являються нові об'єкти нематеріальних благ, такі як цифровий контент, віртуальні активи, тому виникає потреба уточнення обсягу поняття «нематеріальні блага».

ЛІТЕРАТУРА

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
3. Про віртуальні активи : Закон України від 11.06.2020 №3637 зі змінами в ред. від 15.07.2021. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=3637&skl=10
4. Проект Закону про цифровий контент та цифрові послуги : Проект Закон України від від 07.02.2023 № 2911-IX. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73687
5. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX зі змінами в ред. від 01.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
6. Сліпченко С. О. Місце об'єктів особистих немайнових правовідносин у системі об'єктів цивільного права. С. О. Сліпченко. *Право і суспільство*. 2013. № 6.2. 92–97 с.
7. Коробцова Н. В. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Н. В. Коробцова. Актуальні проблеми приватного права : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 93-й річниці з дня народж. В. П. Маслова, Харків, 27 лют. 2015 р. Харків, 2015. 132–135 с.
8. Юркевич Ю. М., Дутко А. О. та ін. Особисті немайнові права особи : навч. посібник / за ред. А. О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 444 с.
9. Давидова Н. О. Особисті немайнові права : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Н. О. Давидова. – К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2008. 27 с.
10. Якубівський І. Є. Проблеми набуття, здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Львівський національний університет імені Івана Франка; Львів, 2019. 520 с.
11. Інформація в системі об'єктів цивільних прав. Ю. Заїка, В. Скрипник. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 1. 240–245 с.
12. Кохановська О.В. Втілення та реалізація ідей розробників ЦК України щодо нормативного закріплення поняття та видів об'єктів цивільних прав О.В. Кохановська Актуальні проблеми приватного права: збірник статей до ювілею доктора юридичних наук, професора Н.С. Кузнецової / відп. ред. : Р.А. Майданик та О.В. Кохановська. К. : ПрАТ «Юридична практика», 2014. 247–271 с.
13. Мілаш В. Поняття та правова природа цифрового контенту в межах господарського обороту. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 17. 102–106 с.
14. Directive (EU) 2019/770 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services.
15. Саванець Л. М., Стахира Г. М. Цифровий контент як об'єкт авторського права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2019. Вип. 59, т. 1. с. 167–170., с. 169.
16. Філатова-Білоус Н. Ю. Цифровий контент: поняття, особливості і перспективи правового регулювання. Нетипові об'єкти: зб. ст. / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. - Харків : Н57 ЕКУС, 2022. 266 с.
17. Харь І.О., Білецька О.О. Особисті немайнові блага: види та способи захисту. *Юридична наука* № 3. 2012. С. 52–57 с. 52, Коробцова Н. В. Нематеріальні блага як об'єкт цивільного права. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки*. 2015. Випуск 5. Том 1. С. 119–122, 120 с.